

BV Vastgoed is hilarisch en confronterend tegelijkertijd. FOTO BEN VAN DUIN

THEATER

Makelaars die elkaar van de apenrots vechten

Het is al meer dan veertig jaar een groot succes, als theaterstuk en als film: Glengarry Glen Ross over een stel ploertige makelaars die elkaar een poot proberen uit te draaien op een kantoor waar alles draait om geld en macht. Toneelgroep Maastricht maakte er een hedendaagse bewerking van die hilarisch is, maar ook een spiegel voorhoudt: als het erop aankomt, kiezen we voor onszelf.

Wie de legendarische verfilming van David Mamets Glengarry Glen Ross gezien heeft, herinnert zich vast de legendarische zin die Alec Baldwin daarin uitsprekt: 'Put that coffee down! Coffee is for closers only!' Baldwin schreeuwt dat in zijn rol als de horkerige baas van het makelaarskantoor tegen de oudste gediende die al een tijdje zijn targets niet meer haalt. En dus in Baldwins ogen geen recht heeft op koffie, want die is alleen voor medewerkers die wel deals binnenhalen.

In de BV Vastgoed quote acteur Rogier in 't Hout aan het begin die 'coffee'-zin, maar de rest van de in de film zeven minuten durende tirade van kantoorbaas Baldwin horen we niet terug. Reden: Mamet heeft het verboden. Wie de tekst naast de speech wil gebruiken moet naast de rechten voor het theaterstuk ook betalen voor de filmrechten. Ja, dat is cynisch. Mamet schreef het stuk

in 1982 als aanklacht tegen het kapitalisme in het VS onder Ronald Reagan en diezelfde Mamet is nu geen haar beter, en wil nu munt slaan uit zijn 43-jarige oude aanklacht. Het onderstreept wat de cast in de sterke, bijna twintig minuten durende proloog voorafgaand aan het stuk zegt: 'Iedere revolutie begint progressief, en eindigt conservatief.' Oftewel, zelfs Mamet die met zijn theaterstuk een revolutie tegen het kapitaal startte, kiest uiteindelijk eieren voor zijn geld.

Perfekte introductie

Laat je door die lange proloog niet afschrikken, het is een perfecte introductie op wat we te zien krijgen. Ook omdat de cast het gesprek met het publiek aangaat en de hypocrisie bij henzelf aanstipt. Want hoe kun je zoals acteur Mark Rietman zo vurig de hebzucht aan de kaak stellen, als jezelf een huis bezit met een forse prijs die alleen de top kan betalen.

Als het erop aankomt, kiezen we toch eerder voor onszelf dan voor het collectief. In BV Vastgoed draait alles om 'het bord': wie bovenaan het bord staat krijgt de beste klanteninfo en daardoor dus de beste deals. Wie onder presteert, eindigt omlaag en wacht ontslag. Daarbij is er voor de beste verkoper, ook nog een bonus: een Tesla. Het gevolg laat zich raden, een keiharde

★★★★★

IVAR HOEKSTRA

Gezien: BV Vastgoed

Door: Toneelgroep Maastricht Theater aan het Vrijthof, Maastricht

Waar:

15 maart Maaspoort Venlo, 2 april De Oranjerie Roermond, 5 april Toon Hermans Theater Sittard, 30 april Munttheater Weert, 29 mei PLT Theater Heerlen.

Nog te zien:

Michel Sluysmans nam de regie voor BV Vastgoed voor zijn rekening. FOTO BJORN FRINS

strijd om als winnaar en niet als loser uit de bus te komen.

De spiegel die Glengarry Glen Ross ons voorhoudt, is akelig accuraat, maar nooit pijnlijk, omdat de boodschap met zoveel humor wordt gebracht. In het oorspronkelijke stuk zit 138 keer het woord 'fuck' en vertaler Jibbe Willems wilde kost wat kost dat woord inruilen voor meer creatieve benamingen als 'smegmadrol' 'snotsmurf', 'gekutscheet' en 'je snapt geen harige reet.'

Topacteurs

In de verfilming zijn het topacteurs als Alec Baldwin, Al Pacino, Ed Harris, Jack Lemmon en Kevin Spacey die de makelaars spelen die elkaar bevechten op de apenrots. Regisseur Michel Sluysmans heeft ervoor gekozen om er ook actrices tussen te zetten, omdat tegenwoordig ook genoeg vrouwen in dit soort Zuid-Asachtige kantoren op die rots zijn geklommen. In een stuk dat het vooral moet hebben van de scherpe, meedogenloze dialogen, wordt veel van de acteurs gevraagd en onder regie van Michel Sluysmans levert de cast van BV Vastgoed een topprestatie. Mark Rietman, Hanne Arendzen, Wendell Jaspers, Luka Kluskens/Myrthe Huber, Rogier in 't Hout, Ozan Aydogan, Luka Kuskens/Myrthe Huber en Paul Slangen zorgen ervoor dat de twee uur voorbij vliegen en

er nauwelijks ruimte is voor een adempauze.

Met een speciale vermelding voor Jaspers. Waar in de film Al Pacino de rol van de gehaaide en bikkelharde topmakelaar Richard Roma op zich neemt, is dat in BV Vastgoed Wendell Jaspers als vrouwelijke equivalent: Ricky Roma. Jaspers steelt de show als überbitch die een argeloze, naïeve klant (gespeeld door Ozan Aydogan) tonnen wil laten betalen voor een waardeloze deal.

Sympathie

Sterk aan BV Vastgoed is dat je naast walging ook enige sympathie voor de makelaars kunt opbrengen, omdat zij ook slachtoffers zijn van het perverse systeem en terugverlangen naar de tijd dat 'targets nog doelstellingen heten'. Targets die nog altijd zijn afgesteld toen de economie nog top draaide maar die nu niet meer realistisch zijn. Maar we worden wel afgerekend op die onrealistische targets. Het zal voor velen herkenbaar zijn. Het stuk eindigt met de befaamde quote 'God, Jezus, wat heb ik een hekel aan dit werk.' En nu maar hopen dat Toneelgroep Maastricht voor die quote geen naheffing van David Mamet krijgt.

Meer info: toneelgroepmaastricht.nl